

VEHBI İLİM VE İLHAM

Soru: "Vehbi ilim, Allah tarafından ilham edildiği için kesbi ilme zıt düşerse, vehbi ilmi tercih ederiz" demek uygun mudur? Vehbi ilim dinde senet olur mu?

CEVAP:

(Vehbi ilmi tercih ederiz) demek çok yanlış bir düşüncedir. Çünkü dinde senet yalnız edille-i şeriyedir. Bunlar, Kitab, Sünnet, İcma ve Kıyas'tır. Akıl, ilham, rüya dinde senet olmaz. Çünkü, ilhamlara ve rüyalara, vehim, hayal ve şeytan karışabilir. Karışmamış olanları da, tevilli, tabirli olabilir. Doğruları, eğrilerinden ayırt edilemez. Evliyanın ilhamı başkalarına senet olamaz.

İlham, Allah tarafından kalbe gelen bilgi demektir. Ehlullahın ilhamlarının doğruluğu, İslamiyet bilgilerine uygun olmalarından anlaşılır. Dine sarılmayan, bid'atten sakınmayan kimsenin söyledikleri, nefsten ve şeytandan gelen bozuk fikirlerdir. İlm-i ledünni ve ilham, **Muhammed** aleyhisselama uyanlara ihsan olunur. Bu ihsana kavuşanlar, Kur'an-ı kerimi ve hadis-i şerifleri iyi anlar. Her sözü bunlara uygun olur. Bugün din bilgileri, ancak **Ehl-i sünnet** âlimlerinin kitaplarından öğrenilir.

İlham senet midir?

Ehl-i sünnet âlimleri buyuruyor ki:

İlham ile dinimizin hükümleri anlaşılabilir. Yani, **Allahü teâlânın**, evliyanın kalblerine verdiği bilgiler, helal ve haramlar için delil, senet olamaz. **Resulullah** efendimizin mübarek kalbine gelen ilham, her müslüman için senettir. Her müslümanın bunlara uyması gerekir. Evliyanın ilhamı İslamiyet'e uygun ise, yalnız kendisine senettir. Başkalarına senet olamaz. **Buhari**'deki hadis-i şerifte, (İlim üstaddan öğrenilir) buyuruldu. Marifet ise ilham ile hasıl olur. İlim, ilham ile hasıl olmaz. İlimin kaynağı Kur'an-ı kerim ve hadis-i şeriflerdir. (Berika s.385)

Mearif-i ilahiye bilgileri, ilham ile hasıl olur, hocadan öğrenilmez. İbadetlerin yapılması ve bütün din bilgileri ise, üstaddan öğrenmekle elde edilir. Din bilgileri, ilham ile hasıl olsaydı, **Allahü teâlânın** **Peygamberler** ve kitaplar göndermesine lüzum olmazdı. (**Hadika** s.378)

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

(Kıyas ve ictihad, dinin dört temelinden biridir. Buna uymaya emrolunduk. Evliyanın keşf ve ilhamları böyle değildir. Bunlara uymaya emrolunmadık. İlham, yalnız sahibi için delildir, başkaları için senet değildir.) [m. 272]

(Evliyanın keşfinde hata etmesi, yanılması, müctehidlerin ictihadda yanılması gibidir; kusur sayılmaz. Bundan dolayı, Evliyaya dil uzatılmaz. Müctehidlere uyanlara, onların mezhebinde bulunanlara da, hatalı işlerde sevap verilir. Evliyanın yanlış ilhamlarına uyanlara, sevap verilmez. Çünkü ilham, ancak sahibi için senettir. Müctehidlerin sözü ise, mezhebinde bulunan herkes için senettir. O halde, Evliyanın yanlış ilhamlarına uymak caiz değildir. Müctehidlerin hata ihtimali olan sözlerine uymak ise vaciptir.) [m.31]

Kıl ucu kadar uygunsuzluk bulunursa

(Tasavvuf büyüklerinden birkaçı, kendilerini hâl ve sekr kaplayınca, doğru yolun âlimlerinin bildirdiklerine uymayan bilgiler, marifetler söylemişler ise de, keşf yolu ile anladıklarını bildirmişlerdir. Bunun için, suçlu sayılmazlar. Bunlar ictihadında yanılan müctehidler gibidir. Onlar gibi, bunların yanılmalarına da bir sevap verilir. Böyle, birbirine uymayan bilgilerde, hep **Ehl-i sünnet** âlimlerinin bildirdikleri doğrudur. Çünkü bunların bilgileri, **Peygamberlik** kaynağından alınmıştır. Bu bilgiler, vahiy ile bildirilmiştir. Elbette doğrudur. Tasavvuf büyüklerinin marifetleri ise, keşf ve ilham ile anlaşılmaktadır. İlhamın, doğruluğu kesin değildir. İlhamın doğru olup olmadığı, **Ehl-i sünnet** âlimlerinin bildirdiklerine uygun olup olmaması ile anlaşılır. Kıl ucu kadar uygunsuzluk bulunursa, yanlış demektir. İşin doğrusu böyledir. İşin doğrusu bilinince, buna uymayan ilhamların, sapıklık oldukları anlaşılır.) [m.112]

İkinci binin müceddidi imam-ı Rabbani hazretlerinin bu yazıları ile diğer âlimlerin yazıları, **Ehl-i sünnet** âlimlerinin kitaplarına aykırı olan ve yanlış olarak vehbi ilim mahsulü denilen sözlerin veya kitapların bozuk olduğunu göstermektedir. Böyle görüş veya kitapların vehbi ilimle de bir alakası olmadığı ilim ehline kolayca anlaşılır.

Kesin olan edille-i şeriyedir

Soru: Bir arkadaş, (Edille-i şeriyeye [dört delile] aykırı olsa da, evliyanın ilhamları senettir) diyor. Aşağıdaki sözleri senet olur mu?

CEVAP:

Bir ilhamın veya kitabın doğru olup olmadığı edille-i şeriyeye ile anlaşılır. İlham adı altında dine aykırı şeyler söyleniyor veya yazılıyorsa hiç kıymeti yoktur.

İmam-ı Rabbani hazretleri gibi bütün büyük âlimler, (İlham senet değildir. Kesin olan edille-i şeriyedir. Bunlara aykırı olan ilhamlar senet olamaz) buyuruyor.

Bildirdiğiniz sözlere bakalım:

Büyük ilim adamı [Mason] Abduh, bir üstadır deniyor. Bu bir ilhamsa yanlıştır. Abduh mason olmasa bile, mezhepsiz biridir.

Mazlum olarak ölen Hristiyan Cennete gider deniyor. Bu bir ilhamsa yanlıştır. Çünkü edille-i şeriyede [dört delilde], her çeşit kâfirin ebedi olarak Cehenneme gideceği bildirilmiştir. Dağda çölde kalıp da İslamiyet'i duymamışsa, bunlar Cehenneme gitmez, imanları olmadığı için Cennete de gitmez, hayvanlar gibi yok edilir.

İlhamın doğruluğu, vahiy kadar değilse de, şüphe götürmeyecek kadar kesin deniyor. Bu da yanlıştır. İlhamı vahye benzetmek çok tehlikelidir. O zaman dinimizin dört delili nerede kaldı?

Akıl eskiden senet değildi, şimdi ise senettir ve akılla Allah'ı ispat edemeyenin imanı muteber değildir deniyor. Bu da dört delile aykırıdır. Akıl, sadece şiilerce hüccettir. Akla, normalden, yani dinin verdiği ölçüden fazla önem veren, dini akı ile ölçen mutezile fırkasıdır.

İman tahkik edilmedikçe muteber olmaz deniyor. Bu ilhamsa bu da yanlıştır. Çünkü dinimizin bildirdiği iman, acaba doğru mu diye tahkik edilmez yani araştırılmaz. İman, **Muhammed** aleyhisselamın, **Peygamber** olarak bildirdiği şeyleri, tahkik etmeden, akla, tecrübeye ve felsefeye uygun olup olmadığına bakmadan, tasdiktir. Akla uygun olduğu için tasdik etmek, akli tasdik etmek olur, Resulü tasdik etmek olmaz. Yahut Resulü ve akli birlikte tasdik etmek olur ki, o zaman **Peygambere** itimat tam olmaz. İtimat tam olmayınca, iman olmaz.

Ben Mehdi'yim, falanca da İsa'dır sözü ilhamsa, bu da yanlıştır. Çünkü Hazret-i Mehdi'nin adı **Muhammed**, babasının adı Abdullah olacaktır. Gökten bir melek (Bu Mehdi'dir) diyeceği hadis-i şerifle sabittir.

Kıyamet şu tarihte kopacaktır deniyor. Bu bir ilhamsa, bu da yanlıştır. Çünkü bu ifade âyet ve hadislere aykırıdır. Kıyametin ne zaman kopacağı bildirilmemiştir. Güneşin batıdan doğması, Deccalin çıkması gibi, sadece alametleri bildirilmiştir. Bazı gruplar, (Kıyamet falanca tarihte kopacak) diyerek halktan para toplamışlar, dedikleri tarih gelip geçtiği halde kıyamet kopmamıştır. Hemen her grupta, (Kıyamet şu tarihte kopacak) diye yanlış bir ilham bulunmaktadır. Hatta Yehova şahitleri denilen hristiyanların lideri Charles Russel de 1914'te kıyamet kopacak demişti. Yehovacılar, (İsa'nın dünya krallığı başladı) diyerek, devletlerin sonunun yaklaştığını, tarihler vererek ortaya atmışlardır. Bu tarihler, 1914, 1918, 1925 ve 1975'tir. Tabii hepsi de boşa çıkmıştır. 19 cular da birkaç tarih verdi. Şu kıyameti bir türlü koparamadılar.

Ben evliyayım diyerek, kendi grubundan olmayan müslümanlara kâfir diyenler çoğalıyor. Unutulmamalı ki, müslümana kâfir diyenin kendisi kâfir olur. Din kimsenin tekelinde değildir. Bölücülük yapmamalıdır.

Dinde şahsi görüş olmaz

Soru: Dinde şahsi görüş olur mu? Zamanla değişiklik yapılabilir mi?

CEVAP:

Dinde şahsi görüşlerin yeri yoktur. Dinde nakil esastır. Akla göre din olmaz. İslamiyet, nakle dayanan, selim akıl dinidir. Selim akıl, yanılmayan akıldır. Birinin aklına uygun gelmeyen bir şey, selim akıl sahibi için uygun gelebilir. Akla göre din olsa, insan sayısı kadar din olur. İslamiyet'te aklın ermediği şey çoktur. Fakat, selim akla uymayan bir şey yoktur.

Bazıları, (İslam artık toplumun gereklerine göre değişmelidir. Mesela (Teknoloji ilerledi, Avrupa uygarlığı benimsenmelidir, kadınlar daha özgür olmalıdır) diyorlar. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

(Yapacakları değişiklikle, dini düzeltereğini sanıp dinin noksanlığını tamamladığını söyleyenler çıkıyor. Halbuki din noksan değildir. Kur'an-ı kerimde mealen, (Bugün sizin için dininizi ikmâl eyledim, üzerinize olan nimetimi tamamladım, size din olarak İslamiyet'i vermekle razı oldum) buyuruldu. Dini noksan sanıp, tamamlamaya [reform yapmaya] çalışmak, bu âyeti inkâr olur.) [m.260]

Dini insanlar çıkarmadı ki insanlar değiştirsin. Kadının nasıl giyineceğini insanlar tespit edemez ki. **Allahü teâlâ**ya inanan kimse, O ne demişse ona inanması gerekir, uyarısa daha

büyük nimettir. (Ben hepsini uygulayamıyorsam da hepsine inandım, kabul ettim, beğendim) demelidir. Yoksa, günaha alışıp da bu günah mubah olmalıydı veya (bu asırda bu da günah olur mu) demek, **Allahü teâlâ**ya inanmamak olur.

Böyle söyleyenler **Allahü teâlâ**ya inanmıyorlar, inansalar böyle demezler. **Allahü teâlâ** her şeyi bilmez mi, bugünkü toplumu bilmiyor muydu? İslam'da reform demek ben Allah'a inanmıyorum demektir, yahut **Allahü teâlâ**yı basit bir varlık gibi görüp bu işi iyi yapmamış demektir.

Hâşâ **Allahü teâlâ**, yirminci, otuzuncu asırlarda toplumların duyacakları ihtiyaçları bilememiş mi? Toplumun ihtiyacı var diye dini değiştirmek dini yıkmak olur. Birinin çıkıp açıktan açığa, (ben İslam dinini yıkacağım) dediğini gördünüz mü hiç. Elbette demez. Niye desin ki, o zaman onu herkes tanıyacak, gerçek suratını herkes görecektir. Ama dini kuralları bozarak bu çirkin emeline ulaşmaya çalışır. **Peygamber** efendimiz, (Âlimler benim vârisimdir) buyuruyor. Mezhepsizler ise, düşünce özgürlüğü diyerek **Ehl-i sünnet** âlimlerine saldırıp, (Âlimlere göre değil, hakka göre ölç!) diyorlar. Hakkı biz biliyoruz da, âlimler bilmiyor mu? Hakkı, âlimler bilemezse biz nasıl bileceğiz? (Elimizde temel ölçü olarak Kur'an olduğuna göre hakkı bâtıldan ayırırız) diyorlar. Peki, âlimlerin ellerinde Kur'an-ı kerim yok muydu? Onlar yanılabilirler da mezhepsizler niye yanılmıyor? Bütün maksatları âlimler köprüsünü yıkmaktır. Bunlar, fikir anarşisi çıkartmak, hak ile bâtılı karıştırmak ve hak yol üzerindeki köprüleri yıkmak istiyorlar. **Ehl-i sünnet** âlimlerinin kurduğu köprüleri yıkıp, bid'at denizinde insanları boğmak istiyorlar. Fakat, âlimlerimizin kurduğu bu köprüler, bid'at ehlinin üfürmesiyle yıkılacak kadar zayıf değildir. Ama, kime ve neye hizmet ettikleri malum olmayan bu mezhepsizlere inanan zavallılara yazık oluyor. Bunu bildiği halde susanlar da vebal altındadır. Çünkü bir hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

(Bid'atler yayılıp, bu ümmetin sonra gelenleri, öncekilere lanet edince, ilim sahipleri bunu herkese bildirsin! Bildirmeyip ilmini gizleyen, Kur'an-ı kerimi gizlemiş sayılır.) [İ.Asakir]

Her müslüman gücü nispetinde **Ehl-i sünnet** âlimlerinin eserlerini yaymaya çalışarak bu vebalden kurtulmaya çalışmalıdır. Bozuk kitapların dağılmasına sebep olmak ayrıca vebaldir.

Yanlış vasıtaya binen istediği yere değil, vasitanın gittiği yere gider. Mesela Paris'e giden uçağa binen, Kâbe'ye varamaz. **Ehl-i sünnet** yolu kurtuluş ve saadetin tek vasıtasıdır.

İlim hocadan öğrenilir

Soru: Bazı kimseler hocalarını övüyorlar, "Hocamızın hiç bir tahsili yoktur, hiç bir âlimden ders almamıştır. Hiç bir müctehide tâbi değildir. Çünkü Allah ona her şeyi ilham etmiş, o da her şeyi bilir, müctehid âlimler hata eder, hocamız hata etmez" diyorlar. İlhamla din olur mu? İlham dinde senet midir?

CEVAP:

Din kitaplarında deniyor ki:

İslam dini dört vesika ile bizlere gelmiştir. Bu dört vesikaya (Edille-i şer'iyye) denir. Bunların dışında kalan her şey bid'attir, zındıklıktır ve dinsizliktir. Tasavvuf büyüklerinin, yani büyük evliya zatların kalblerine gelen ilhamlar, keşifler, ahkam-ı İslamiye için senet ve vesika olamaz. İlhamların doğru olup olmadığı, İslamiyet'e uygun olup olmamaları ile anlaşılır. Tasavvufun, vilayetin yüksek tabakalarında bulunan Evliya da, ilmi olmayan, aşağı derecelerdeki Müslümanlar gibi, bir müctehide tâbi olmak mecburiyetindedir. Bayezid-i Bistami, Cüneyd-i Bağdadi, Celaleddin-i Rumi ve Muhyiddin-i Arabi gibi Evliya, herkes gibi, bir mezhebe tâbi olarak yükselmişlerdir. Bugün dinimizi, **Ehl-i sünnet** âlimlerinin kitaplarından okuyup, öğreneceğiz! Din bilgileri ancak bunların kitaplarından öğrenilir. Keşif ile, ilham ile, ilim elde edilmez. Bunların kitaplarını okuyan, hem ilim öğrenir, hem de kalbleri temizlenir.

İslamiyet'in hükümleri ilham ile anlaşılmaz. Evliyanın ilhamı başkalarına hüccet, senet olamaz. İlhamın doğruluğu, İslamiyet bilgilerine uygun olmalarından anlaşılır. Fakat, Evliya olmak için, İslamiyet bilgilerini öğrenmek ve bunlara uymak şarttır. (Takva sahiplerine **Allahü teâlâ** ilim ihsan eder) mealindeki âyet-i kerime bunu bildirmektedir. İslamiyet'e sarılmayan, bid'atten sakınmayan kimsenin kalbine ilham gelmez. Bunun söyledikleri, nefisten ve şeytandan gelen bozuk şeylerdir. İslamiyet bilgileri, rüya ile de anlaşılabilir. İslamiyet'e uymayan rüyanın şeytani olduğu anlaşılır. (Faideli Bilgiler)

İlim ancak üstaddan öğrenilir. İlmi, kendi kendine kitaptan öğrenenler çok yanılır, yanlış, doğrusundan çok olur. Bugün, ictihad edecek kimse yoktur. İmam-ı Râfî ve İmam-ı Nevevi ve İmam-ı Razi dediler ki, bugün hiç müctehid kalmadığında âlimler sözbirliğine varmıştır. (Müslümana Nasihat)

Hülâsa fetva kitabında, (Fıkıh kitabı okumak, geceleri namaz kılmaktan daha sevaptır) deniyor. Çünkü, farzları, haramları, [**Ehl-i sünnet** âlimlerinden veya onların yazmış oldukları] kitaplardan öğrenmek farzdır. Kendisi yapmak ve başkalarına öğretmek için fıkıh kitapları okumak, tesbih namazı kılmaktan daha sevaptır. İslam bilgileri, ancak üstaddan ve kitaptan öğrenilir. İslam kitaplarına ve rehberine lüzum yoktur, [bana ilham geliyor, ben direkt Allah'tan öğreniyorum] diyenler yalancıdır, zındıktır. Müslümanları aldatmakta, felakete sürüklemektedir. Din kitaplarındaki bilgiler, İslam âlimleri tarafından Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden çıkarılmıştır. (**Hadika** s.365)

İbadetlerin yapılması ve bütün din bilgileri, üstaddan öğrenmekle elde edilir. Din bilgileri, ilham ile hasıl olsaydı, **Allahü teâlâ**'nın **Peygamber**ler ve kitaplar göndermesine lüzum olmazdı. (**Hadika** s.378)

Birkaç hadis-i şerif meali şöyledir:

(İlim üstaddan öğrenilir.) [**Taberani**]

(Ey insanlar, biliniz ki, ilim âlimden işiterek öğrenilir.) [**Hadika**]

(Üç türlü baba vardır: Dünyaya getiren baba, kayın baba ve ilim öğreten baba. Bunların hayırlısı, üstadıdır.) [Umdet-ül-İslam]

(İlim öğrenin! İlim öğrenmek ibadettir. Âlimden ilim öğrenmek, teheccüd namazı kılmak gibidir.) [**Hadika**]

(İlim öğrenmek isteyen ilmin kapısına gelsin. Ali ilmin kapısıdır.) [Hâkim]

İmam-ı Ebu Yusuf'un çok sevdiği bir oğlu vardı. 15 yaşında iken ansızın vefat etti. Talebelerine, (Defin işini size bıraktım. Ben üstadımın dersine gidiyorum. Bugünkü dersi kaçırmayayım) dedi. İmam-ı Ebu Yusuf'u vefatından sonra rüyada gördüler. Cennette, büyük bir köşkün karşısında duruyordu. Köşkün yüksekliği Arşa varmıştı. Bu köşk kimindir dediler, benimdir buyurdu. Buna nasıl kavuştun denilince, (İlme ve ilim öğrenmeye ve öğretmeye olan sevgim ile) buyurdu. (İslam Ahlakı)